

формувань вирізняються особливою специфікою і складністю, що потребує крім юридичних, спеціальних знань, пов'язаних з розбудовою і застосуванням військ та проходженням військової служби» [3, с. 7].

Виходячи з зазначеного, вказуючи на численні пропозиції відносно поновлення системи військової юстиції, конкретні законопроекти не були втілені в життя, напрошується висновок, що проблема не є правовою, а стосується державної політики.

Список використаних джерел:

1. Про прокуратуру: Закон України від 14.10.2014 року // Відомості Верховної Ради (ВВР), 2015, № 2–3, ст. 12.
2. Мітряєва С.І. Європейська безпека і Україна: Навчальний посібник. – Ужгород: Ліра, 2008. – 222 с. (Серія «Євроінтеграція: український вимір». Вип. 8) URL: <https://www.uzhnu.edu.ua/en/infocentre/get/3708>
3. Баланюк М. В. Трансформація органів військової прокуратури в Україні: історико-правовий аналіз URL: <http://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:nUh22gjz7xoJ:il.ippi.org.ua/article/view/254354/251570+&cd=10&hl=uk&ct=clnk&gl=ua>
4. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо першочергових заходів із реформи органів прокуратури: Закон України // Відомості Верховної Ради (ВВР), 2019, № 42, ст. 238.
5. Лист офісу Генерального прокурора від 28.09.21 р. № 06-46558-20 на ім'я Шамари О. В., 5 арк. URL: <https://www.gp.gov.ua/>
6. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо першочергових заходів із реформи органів прокуратури: проект закону від 29.08.19 р. № 1032. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=66266
7. Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту: Закон України // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1993, № 45, ст. 425.

Ключові слова: військова юстиція, прокуратура, система прокуратури, спеціалізовані прокуратури у військовій та оборонній сфері, військові прокуратури.

Key words: military justice, prosecutor's office, prosecutor's office system, specialized prosecutor's offices in the military and defense spheres, military prosecutor's office.

КАДЕНКО ОКСАНА ОЛЕГІВНА

адвокат, член Ради адвокатів України, Заслужений юрист України

ДО ПИТАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ОПКУНСЬКОЇ РАДИ ДЛЯ РОЗПОДІЛУ БЛАГОДІЙНОЇ ДОПОМОГИ АДВОКАТАМ, ЯКІ ПОСТРАЖДАЛИ ВНАСЛІДОК ВОЄННИХ ДІЙ

Введення воєнного стану в Україні [1] та повномасштабний військовий наступ Російської Федерації на нашу територію істотно змінили пріоритети діяльності всіх інститутів українського суспільства, першо-

чергові завдання яких зумовлені потребами і проблемами, що породжені війною.

Національна асоціація адвокатів України (далі – НААУ), яка об'єднує і представляє всіх адвокатів України, також адаптувала реалізацію своїх функцій до умов війни: було закрито для публічного доступу персональні дані адвокатів у Єдиному реєстрі адвокатів України [2]; врегульовано питання проходження адвокатами військової служби [3]; оприлюднено Резолюцію щодо неприпустимості та різке засудження військових дій Російської федерації проти України [4]; змінено правила підвищення кваліфікації адвокатами України, проходження стажування для отримання особою свідоцтва про право на заняття адвокатською діяльністю, допуску до складення кваліфікаційного іспиту, розгляду скарг на адвокатів, видачі ордерів, виготовлення посвідчень адвокатів тощо [5].

Особливу роль в умовах воєнного стану в Україні для виконання статутних завдань НААУ відіграє Опікунська рада для розподілу благодійної допомоги для адвокатів, яка була створена розпорядженням Голови НААУ № 43 від 03 березня 2022 року [6].

З оприлюднених джерел відомо, що склад Опікунської ради сформовано виключно з адвокатів, які є членами органів та утворень НААУ. В межах окремих напрямів координацію підтримки внутрішньо переміщених осіб, передачі гуманітарних вантажів тощо здійснюють органи адвокатського самоврядування та представництва НААУ за кордоном, а координацію взаємодії Опікунської ради з міжнародними партнерами, благодійниками, організаціями здійснює один з заступників Голови НААУ.

Метою діяльності Опікунської ради є розподіл благодійної допомоги адвокатам та їхнім сім'ям, постраждалим внаслідок воєнних дій в Україні.

Джерелами такої діяльності є кошти, що надходять на рахунки НААУ в якості благодійної (гуманітарної) допомоги. Такі кошти в повному обсязі переводяться на рахунок Всеукраїнської благодійної організації «Благодійний фонд допомоги адвокатам», а потім розподіляються між адвокатами, які відповідають встановленим критеріям.

Зокрема, за такими критеріями адвокати поділені на три категорії. До першої категорії відносяться: адвокати, житло яких повністю зруйновано; тяжко поранені адвокати; адвокати похилого віку; сім'ї загиблих адвокатів. До другої категорії адвокатів відносяться: адвокати, житло яких частково зруйноване; адвокати, які отримали поранення середньої тяжкості; адвокати, які є батьками-одиначками. До третьої категорії відносяться адвокати, які потребують постійного прийому життєво необхідних лікарських препаратів та не мають засобів для придбання таких препаратів [7].

Грошові кошти надаються вказаним категоріям адвокатів в порядку черговості: кожна категорія відповідає черзі надання благодійної допомоги [8].

Способом звернення до Опікунської ради є надсилання електронного листа з додатками на спеціально створену електронну адресу [9].

Новим, не притаманним для НААУ, однак об'єктивно необхідним в умовах війни видом діяльності у цій сфері є фандрайзинг благодійних коштів. Для здійснення пошуку та залучення зовнішніх ресурсів НААУ зареєструвала профіль на міжнародному порталі Benevity, який містить платформу для управління благодійними пожертвами та грантами [10]. З цієї ж метою налагоджена робота з національними асоціаціями адвокатів та професійними юридичними організаціями інших країн [7].

Формою роботи Опікунської ради є засідання, на яких і приймаються рішення про розподіл коштів адвокатам [8].

Наведене дозволяє сформулювати наступні висновки:

1. Опікунська рада для розподілу благодійної допомоги для адвокатів – є спеціально створеним в умовах воєнного стану органом (утворенням) НААУ, основним призначення якого є забезпечення своєчасного, справедливого та прозорого виділення матеріальної допомоги адвокатам, які постраждали внаслідок війни.

2. Вказане утворення НААУ хоч і розподіляє грошові кошти, які асоціація адвокатів переадресовує на рахунок Всеукраїнської благодійної організації «Благодійний фонд допомоги адвокатам», однак у жодному правовому зв'язку з такою благодійною організацією не перебуває. Як і відсутній формально визначений зв'язок між суб'єктом складом Опікунської ради та органами управління й контролю створеного НААУ благодійного фонду.

3. Для удосконалення правового статусу Опікунської ради доцільно визначити та закріпити у відповідних актах НААУ назву цього органу як «Опікунська рада НААУ»; рішенням Ради адвокатів України затвердити положення «Про Опікунську раду НААУ», яким врегулювати особливий статус цього утворення, а також чітко визначити предмет його діяльності та модель взаємозв'язку з органами Всеукраїнської благодійної організації «Благодійний фонд допомоги адвокатам».

4. Аналіз якісних та кількісних показників діяльності Опікунської ради дозволяє спрогнозувати, що функціонування даного органу НААУ здобуде подальшого емпіричного та правового розвитку, що не охоплюватиметься періодом воєнного стану. При цьому, фандрайзингова діяльність НААУ, яка здійснюється для забезпечення матеріальною допомогою адвокатів, вже стала першим світовим досвідом транснаціонального фінансового корпоративного єднання адвокатів в умовах війни, а на національному рівні – сформувалась в окремий вид діяльності НААУ, який потребуватиме додаткового нормативного врегулювання.

Список використаних джерел:

1. Про затвердження Указу Президента України «Про введення воєнного стану в Україні»: закон України від 24.02.2022 року № 2102-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2102-20#Text>.
2. Про закриття для публічного доступу персональний даних адвокатів в Єдиному реєстрі адвокатів України на період запровадження воєнного стану: рішення Ради адвокатів України № 22 від 02.03.2022 року.

URL: https://unba.org.ua/assets/uploads/legislation/rishennya/2022-03-02-r-shennya-rau-22_62443775bdf77.pdf.

3. Про особливості проходження адвокатами військової або альтернативної (невійськової) служби у період воєнного стану: рішення Ради адвокатів України № 23 від 03.03.2022 року. URL: https://unba.org.ua/assets/uploads/legislation/rishennya/2022-03-24-r-shennya-rau-24_6244383f5d80a.pdf.
4. Про затвердження Резолюції щодо неприпустимості та різке засудження військових дій Російської Федерації проти України: рішення Ради адвокатів України № 26 від 04.03.2022 року. URL: https://unba.org.ua/assets/uploads/legislation/rishennya/2022-03-04-r-shennya-rau-26_624ad437403fc.pdf.
5. Акти НААУ (заголовок з екрану). URL: <https://unba.org.ua/akts-naau>.
6. Про співпрацю опікунської ради та рад адвокатів регіонів з питань надання інформації про адвокатів, постраждалих внаслідок воєнних дій: рішення Ради адвокатів України № 32 від 16.03.2022 року. URL: https://unba.org.ua/assets/uploads/legislation/rishennya/2022-03-16-r-shennya-rau-32_62443b5cef208.pdf.
7. Звіт Національної асоціації адвокатів України «Міжнародна благодійна допомога для НААУ під час воєнного стану». URL: https://unba.org.ua/assets/uploads/news/zvity/Mizhnar_blagod_dopom_d_NAAU_18052022.pdf.
8. Опікунська Рада надала допомогу родинам двох загиблих адвокатів (заголовок з екрану). URL: <https://unba.org.ua/news/7359-opikuns-ka-rada-nadala-dopomogu-rodinam-dvoh-zagiblih-advokativ.html>.
9. Для розподілення благодійної допомоги адвокатам під час воєнного стану створена Опікунська Рада (заголовок з екрану). URL: <https://unba.org.ua/news/7324-dlya-rozpodilennya-blagodijnoi-dopomogi-advokatam-pid-chas-voennogo-stanu-stvorena-opikuns-ka-rada.html>.
10. НААУ зареєструвала профіль на міжнародному порталі Benevity для збору пожертвуваль (заголовок з екрану). URL: <https://unba.org.ua/news/7423-naau-zareestruvala-profil-na-mizhnarodnomu-portali-benevity-dlya-zboru-pozhertvuvan.html>.

Ключові слова: адвокатура, благодійна допомога, воєнний стан, Національна асоціація адвокатів України, опікунська рада.

Key words: advocacy, charitable assistance, martial law, Ukrainian National Bar Association, board of trustees.

КОНДРИЧ ВАСИЛЬ ВАСИЛЬОВИЧ

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
аспірант кафедри організації судових, правоохоронних органів та адвокатури*

ДЕЯКІ ГАРАНТІЇ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СУДДІВ ВИЩОГО АНТИКОРУПЦІЙНОГО СУДУ

Важливим елементом правового статусу судді Вищого антикорупційного суду (далі – ВАКС) є встановлені законом гарантії забезпечення його професійної діяльності.